

ВІДРОДЖЕННЯ ВІЙНИ: ЗБРОЯ ПЕРШОЇ СВІТОВОЇ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

У статті розглядаються ключові аспекти розвитку та застосування озброєнь під час Першої світової війни, включаючи появу нових видів зброї, таких як танки, хімічна зброя та авіація. Аналізується їхній вплив на тактику ведення бойових дій та подальшу еволюцію військових технологій.

Ключові слова: Перша світова війна, озброєння, артилерія, кулемет, танки, авіація.

Abstract

The article examines the key aspects of the development and application of weaponry during the First World War, including the emergence of new types of weapons such as tanks, chemical warfare, and aviation. Their impact on combat tactics and the subsequent evolution of military technologies is analyzed.

Keywords: World War I, weaponry, artillery, machine gun, tanks, aviation.

Вступ

Перша світова війна стала переломним етапом в історії людства, не лише через свої політичні та соціальні наслідки, а й завдяки безпрецедентному технологічному стрибку у сфері озброєнь. Цей конфлікт кардинально змінив уявлення про війну, перетворивши її на індустріалізований та масовий процес, де роль технологій стала вирішальною. Аналіз озброєнь Першої світової війни є критично важливим для розуміння еволюції сучасної військової справи та її гуманітарних наслідків.

Результати дослідження

Озброєння цього періоду можна охарактеризувати як суміш старих і нових технологій, що перебували на різних стадіях розвитку.

Артилерія була ключовою силою. З'явилися більш далекобійні та скорострільні гармати великого калібру, які могли знищувати укріплення та розривати піхотні шеренги. Артилерійська підготовка стала обов'язковим елементом наступу, але й призводила до місячних обстрілів та створення «місячних ландшафтів» на фронтах [1, 141-152с.]. Станкові кулемети, такі як «Максим» чи «Віккерс», змінили тактику війни. Вони зробили фронтальні атаки самогубними, змусивши армії рити окопи та перейшли до позиційної війни. Кулеметні гнізда могли зупиняти цілі полки [2, 123-146с.]. Застосування отруйних газів (хлор, іприт, фосген) стало одним з найстрашніших нововведень. Це була перша спроба масового ураження, яка не розрізняла комбатантів і цивільних, викликаючи страшні страждання. Водночас це призвело до розробки засобів захисту – протигазів [3, 136-140с.]. Уперше масово використовувалися танки. Перші зразки, такі як британські Mark I та французькі Renault FT, були незграбними та ненадійними, але вони продемонстрували потенціал для прориву окопних ліній та подолання колючого дроту. Це був справжній прототип сучасної бронетехніки [4, 58-64с.]. Літаки еволюціонували від розвідувальних до винищувачів (з кулеметами на борту) та бомбардувальників. Вони відкрили повітряний простір як поле бою, змінивши логістику та стратегічну розвідку [5, 48-54с.]. Німецькі U-boat'i (підводні човни) показали свою руйнівну силу в морській війні, атакувавши торгові судна та намагаючись відрізати постачання до Великої Британії. Це стало провісником сучасної підводної війни [6, 247-276с.].

Перша світова війна стала справжнім полігоном, який радикально вплинув на подальший розвиток озброєнь. Досвід окопної війни показав необхідність злагодженої взаємодії різних родів військ. Це заклало основи сучасної доктрини, де танки, піхота, артилерія та авіація діють як єдине ціле. Як вже було сказано, перші танки, попри свою недосконалість, стали відправною точкою для розвитку сучасної бронетехніки. Всі наступні покоління танків базувалися на ідеях, закладених тоді. Зародження бойової авіації у 1914–1918 рр. призвело до створення складних бойових літаків (винищувачів, бомбардувальників, штурмовиків), які сьогодні є ключовим елементом будь-якої армії. Уроки ефективності підводних човнів у Першій світовій війні призвели до їхнього активного розвитку,

кульмінацією якого стали атомні підводні човни, здатні нести балістичні ракети. Хоча балістичні ракети з'явилися пізніше, артилерійські розробки Першої світової (збільшення дальності, калібру) були кроком до освоєння реактивного руху та, зрештою, ракетної зброї. Застосування хімічної зброї призвело до створення систем радіаційного, хімічного та біологічного захисту (РХБЗ), які є невід'ємною частиною сучасної військової підготовки. Масове виробництво та стандартизація: Необхідність забезпечити величезні армії зброєю стимулювала розвиток промислових методів виробництва, що є основою сучасної військово-промислової комплексної системи [6, 315-347с.].

Висновки

Отже, Перша світова війна стала вирішальним етапом у розвитку озброєнь, де старі тактики зіткнулися з революційними технологіями. Впровадження артилерії великих калібрів, кулеметів, хімічної зброї, танків, авіації та підводних човнів кардинально змінило обличчя конфлікту, призвівши до позиційної війни та небачених людських втрат. Досвід цієї війни сформував основи для подальшого розвитку всіх видів сучасної зброї та військової думки.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Галушко К. Ю. Військо України: Історичний нарис. Київ : Темпора, 2016. 416с.
2. Fuller J. F. C. Tanks in the Great War, 1914–1918. London : John Murray, 1920. 331р.
3. Мосієнко І. В. Військова техніка і озброєння в період Першої світової війни. Київ : Наукова думка, 2018. 260с.
4. Срібняк І. В. Перша світова війна і Україна: 1914–1918 роки. Київ: Либідь, 2014. 170с.
5. Шваб О. В. Український мілітаризм у період Першої світової війни: організація та бойове застосування. Чернівці: Чернівецький національний університет, 2015. 200с.
6. Strachan H. The First World War. Penguin Books, 2004. 400р.

Владислав Сергійович Васильків - студент гр. КОІС-22б, факультет інформаційних електронних систем, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: vasilkivalena@gmail.com

Науковий керівник: **Тимофій Юрійович Герасимов** - доктор іст. наук, доцент кафедри суспільно-політичних наук, Вінницький національний технічний університет, Вінниця

Vladyslav S. Vasyilkiv - Student, KOIS-22b Group, Faculty of Information and Electronic Systems, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: vasilkivalena@gmail.com

Supervisor: **Tymofii Y. Gerasymov** - Doctor of Historical Sciences, Associate Professor, Department of SocioPolitical Sciences, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: timger84@gmail.com